

OP ZOEK NAAR EEN SPIRITUALITEIT VAN DE PRIESTER

*Als we nu eens ons leven zouden vergelijken met een appel...
een appel met schil, vlees en klokhuis,
dan zijn we de meeste tijd bezig aan de schil,
de buitenkant.*

*Af en toe boren we wat dieper,
en dan zitten we bij het vlees:
de grote waarden
die ons werk kracht en smaak geven.
Maar het klokhuis wordt meestal weggegooid.
Men weet daar geen weg mee.*

*Nochtans is het precies vanuit dit klokhuis
dat een appel zijn levenskracht put.
Voor ons leven is het net dezelfde vraag:
wat is ons klokhuis?
Wat is de kern, de ziel van ons leven?
Vanwaar halen wij onze diepste kracht en inspiratie?
De vraag is zo oud als de Bijbel zelf.*

*Uiteindelijk is de Bijbel
niets anders dan het verhaal van een lange zoektocht naar
en een worsteltocht met dat klokhuis.*

Spiritualiteit, daarin gaat het om de samenhang tussen schil, vlees en klokhuis. Tussen wat wij doen, wat wij belangrijk vinden en wat - Wie - ons ten diepste inspireert en vooruitdrijft. Op zoek gaan naar spiritualiteit is vragen stellen in de zin van : waar zijn we mee bezig? Waarom doen we dat? En waar halen wij onze diepste kracht.

Bedoeling is een eenheid te vinden, een rode draad in ons leven. Het moet aan de schil te zien zijn wat wij belangrijk vinden, en van waaruit we dingen doen.

Het gaat dus niet alleen over inzet, en het gaat niet alleen over bezinning en gebed. Het is mijn diepste overtuiging dat onze inzet maar stand houdt als hij gedragen is door een diepere laag, en dat ons bidden maar echt is als het ook ons leven verandert, onze inzet sterker maakt. Inzet is dan niet louter te meten aan wat, hoeveel we doen, maar door de manier waarop wij iets uitstralen. Van Jezus werd gezegd : er ging een kracht van Hem uit die genezend werkte.

Tegelijk wordt spiritualiteit beleefd op persoonlijk vlak, op vlak van de kring waarmee ik optrek, en op vlak van de bredere samenleving die op mij afkomt, en waarvoor ik iets te betekenen heb. Ik doe een aantal dingen omdat ik mezelf erin kan realiseren, maar ook omdat ik een aantal waarden belangrijk vind, en omdat ik mij door Iemand gedragen en geroepen weet. Samen met anderen doen wij dingen, en beleven wij een aantal waarden, en zoeken wij naar onze diepste drijfveren. En de hele tijdsgeest die op mij, op ons afkomt, roept mij op om keuzes te maken, accenten te leggen, antwoorden te zoeken en te geven.

Vanuit deze achtergrond wil ik op zoek gaan naar een spiritualiteit voor mijn/ons priester zijn.

Spiritualiteit is per definitie een kwetsbaar verhaal. En moet dat liefst ook blijven. Het is van een andere orde dan een theologisch tractaat of een leerstellige uitspraak of een platform-

tekst waar we met velen achter gaan staan. Het heeft veeleer te maken met de vraag hoe ik dit waarden- en gedachtengoed, mij aangereikt vanuit het evangelie en de traditie van de kerk, vandaag in mijn leven integreer. Hoe ik omga met God en mensen in de tijd van vandaag en waar ik motivatie vind en voed. Spiritualiteit heeft daarom in grote mate te maken met persoonlijke ervaringen en achtergronden : je eigen aanleg en talenten, je eigen roepingsverhaal, je opvoeding en vorming, de diverse invloeden die in de loop van een mensenleven op je afkomen, het getekend zijn door de gemeenschap die aan je zorg is toevertrouwd, enz... Ieder van ons heeft een persoonlijke spiritualiteit, vaak te herkennen aan de teksten en gebeden die men graag en veel gebruikt, de thema's die in preken en bezinningen vaak gespeeld worden, de keuzes die men maakt...

Er is echter ook iets als een gemeenschappelijke spiritualiteit, die wij met elkaar kunnen delen, die ons verbindt en op weg zet om elke dag priester te worden. We doen immers hetzelfde werk, we behoren tot hetzelfde bisdom, dezelfde kerk, en we zijn geroepen door dezelfde God. En het gaat om dezelfde Jezus Christus. Maar die gemeenschappelijke spiritualiteit kan enkel maar groeien waar wij in dialoog treden met elkaar rond de dingen die ons leven bepalen : ons geworteld staan in de God van Jezus Christus (hoe doen wij dat, hoe bemesten wij dat?), onze relatie met onze gemeenschap (hoe beleven wij dat?), onze band met de kerk in ons bisdom en wereldwijd (wat betekent dat voor ons?), ons antwoord zoeken op de vragen van deze tijd... In de dialoog reiken wij elkaar woorden aan, en worden ons woorden gegeven om uit te drukken wat in ons leeft. In de dialoog leren wij van elkaar en helpen elkaar te groeien in de beleving van ons priester zijn.

Spiritualiteit is een proces dat we met velen samen gaan. Daarom is deze tekst niet te nemen of te laten. Hij heeft geen andere bedoeling dan een aanzet te zijn om dialoog op gang te brengen.

1. Binnen een kerkgemeenschap.

Priester zijn staat niet op zich, maar is altijd te beleven in verbondenheid en vanuit een kerkgemeenschap. In de dagelijkse beleving gaat het hierbij niet in de eerste plaats om de structuur, maar om de concrete gemeenschap waarmee wij samen optrekken en waaraan wij gegeven zijn. Daar ervaren wij kerk veeleer als een werkwoord : een gebeuren van mensen die vanuit Jezus Christus en in zijn spoor willen werken aan het Rijk van God.

Meer en meer mogen wij dit gebeuren benaderen als een zaak van iedereen. Iedereen is mee-verantwoordelijk, is op grond van zijn doopsel en vormsel mee-dragers van het kerk-gebeuren. Het is m.a.w. een blijvende opdracht om verantwoordelijkheid, macht en inspraak zoveel mogelijk onder allen te verdelen.

Het gaat om een kerk van herders, waar ieder herder is voor anderen. Niet de tegenstelling tussen herder en schapen is in het evangelie aan de orde, maar de tegenstelling tussen herder en huurling.

Kerken is samen herder zijn. Samen de zorg dragen voor het leven zoals God het gedroomd heeft.

Daarmee is tevens gezegd dat het feit dat binnen een concrete gemeenschap mensen uitdrukkelijker voor een pastorale taak zijn aangesteld, niemand ontslaat van zijn roeping om zelf herder te zijn in zijn/haar situatie.

Daarmee komen we echter wel op de vraag terecht naar de eigen plaats van de priester. Als met name de macht en de verantwoordelijkheid, en het herder zijn een zaak is van iedereen, wat is dan nog het eigene van de priester? Wat mag nog van hem verwacht worden? En hoe verhoudt hij zich tot zijn gemeenschap?

Het antwoord dus is niet te zoeken op vlak van macht en verantwoordelijkheid. Laat ons blij zijn dat zovelen mee verantwoordelijkheid opnemen.

Het antwoord is evenmin te zoeken op vlak van liturgisch-pastorale monopolies. In de zin van: dat mag alleen een priester doen. In onze liturgische werkgroepen zijn veel gelovigen bekwaam aan het worden om vieringen uit te bouwen, voor te gaan in gebed, enz... Zij kunnen dan ook en doen het ook goed. En laat ons blij zijn dat het gebeurt. Maar een antwoord zoeken op bovenstaande vraag, door krampachtig een segment van het herderend werk aan onszelf voor te behouden, lijkt mij allerminst vruchtbaar.

En nog iets : het is in de meeste van onze gemeenschappen, parochies, scholen niet zo evident dat wij vanuit Jezus Christus kerk proberen te zijn. Velen doen mee in de parochie-opbouw, zonder dat Jezus Christus voor hen een levende werkelijkheid is. Velen zijn nog op zoek naar Hem. En voor een aantal is het helemaal niet duidelijk of ze Hem wel willen vinden... Het gaat voor hen om het leven op zich, zoals het zich dagelijks aandient. Onze kerkgemeenschappen zijn in feite heel pluriform samengesteld. Deze realiteit kan soms wegen op de priester, een oorzaak zijn van veel eenzaamheid. Je bent bv. goed omdat je veel dingen doet, de infrastructuur onderhoudt en ter beschikking stelt, je deelt lief en leed met de mensen, maar zelf kan je bij weinigen terecht met wat je zelf ervaart als de Bron van je leven : je geraakt zijn door God en geroepen zijn door Jezus Christus. Hoe gaan wij met deze feitelijke pluraliteit om? Het is niet goed ze te negeren. Integendeel : ik pleit voor een spiritualiteit die ook deze realiteit erkent, en ziet als een kans om ons kerk zijn te verrijken.

Want willen of niet, wij zijn getekend door de realiteit van ons kerk zijn vandaag. Het raakt ons diep als mensen wegblijven uit de kerk, als je beseft dat je met steeds maar minder bent om de kerk te dragen en dat de aflossing van de wacht problematisch wordt. Het raakt ons diep als je als celibatair priester verdacht en vreemd bevonden wordt. Wij zijn ook kinderen van onze tijd, en onze spiritualiteit zal ook door deze tijdsgeest getekend zijn.

2. Symboolfunctie

Uit voorgaande mag al duidelijk zijn dat spiritualiteit in eerste instantie niet te maken heeft met uitoefenen van macht of verantwoordelijkheid voor de organisatie van het kerkgebeuren, en evenmin met pastoraal monopolie of taakverdeling. Dat zijn zaken die de gemeenschap toekomen en met zoveel mogelijk mensen samen gedragen moeten worden.

Nochtans is het even waar dat in de dagelijkse beleving Kerk geïdentificeerd wordt met het functioneren van de priesters. Dat betekent : ze wordt geloofwaardig waar de priesters geloofwaardig zijn. En omgekeerd. Vraag is hoe we dat moeten verstaan. Is dit een uitloper van de klerikale kerk, van het herder-schaap schema? Zou best kunnen. Maar ik denk dat het dieper zit : met name, dat kerk-zijn (als een brok leven vanuit Jezus, in gemeenschap, ten dienste van Gods Rijk) herkenbaar moet zijn en het bij uitstek wordt in het leven van concrete mensen. Anders gezegd : dat een gelovige gemeenschap die vanuit Jezus Christus wil leven, ook nood heeft aan mensen in wie dit soort leven te zien is. Mensen in wie de gemeenschap zichzelf herkent : in wat al bezig is, en in wat haar roeping is.

Een ervaring uit mijn Chirotijd moge dat bevestigen : als in chirogroepen, ook in mijn eigen groep, - en de meeste groepen hebben een volwassen begeleider - de vraag naar een proost weer opduikt, gebeurt dit meestal als groepen de christelijke inspiratie explicieter willen beleven.

Verzamelaar

De eigen plaats van een priester binnen een gemeenschap heeft uiteindelijk te maken met die momenten waarop mensen nood hebben om zich te verzamelen. Om voor zichzelf te zien en duidelijk te stellen waar het ten diepste om gaat. Om bij de kern, het klokhuis van het leven te komen. Vaak zijn dit momenten waarop men teruggrijpt naar symbolen, omdat woorden zo vaak tekort schieten : water, brood en wijn, olie en chrisma, zegening, licht en vuur, het lied en de oude verhalen en woorden uit onze bijbelse traditie... Symbolen waarin men zichzelf herkent, en die tegelijk een diepere werkelijkheid oproepen;

Een gemeenschap die een bepaalde manier van leven gestalte wil geven, heeft nood aan symbolen om dit leven te verzamelen, om bij de kern, de diepste inspiratie te komen. Als deze symbolen haar niet gegeven zijn, zal zij ze zelf zoeken en maken. Evenzeer heeft elke gemeenschap nood aan symboolfiguren, aan mensen die het evangelie in het leven gestalte geven. Als deze symboolfiguren haar niet gegeven zijn, zal zij ze zelf maken.

In het kerkgebeuren komt hier de figuur van de priester ter sprake. Hij is een **verzamelaar**: niet alleen omdat hij mensen samenbrengt, dat ook en in niet geringe mate, maar ook omdat hij ze helpt om zichzelf te verzamelen, om bij de Kern, de Bron van hun leven te komen. Hij is degene die de symbolen aanreikt : verhalen en gebeden, water en vuur, brood en wijn.

Maar er is meer : de priester is niet alleen de aanreiker van de symbolen. Hij kan ze slechts aanreiken omdat hij zelf symbool (of noem het : sacrament, of incarnatie) is van kerk-zijn. Hij maakt in zijn leven tegelijk zichtbaar wat kerk-zijn betekent - en soms ook wat het maar is - én hoe het zou kunnen zijn. Met andere woorden : het is de diepste bestemming van de priester om die brok leven die ik graag "kerken" noem, in zijn leven, zijn strijd en inkeer, zijn bidden en vierend voorgaan, enz... waar te maken, zodat hij binnen zijn gemeenschap herkenning en oproep wordt.

Hiermee is niet gezegd dat wij perfecte mensen moeten zijn. We hebben ook recht op gebreken. En pogen met vallen en opstaan : laat ons dat maar inschrijven als een mensenrecht. Hiermee is wel gezegd dat wij ons priester zijn waarmaken met het appél van onze gemeenschap in de nek. En dat de symboolkracht van de priester binnen een gemeenschap in grote mate afhangt van de manier waarop hij in en met zijn gemeenschap leeft, mens is of probeert te zijn. En dat is van een andere orde van macht of taak of functie.

Confrontatie

Als symboolfiguur is de priester een verzamelaar. Hij verzamelt wat in de gemeenschap leeft, verwoordt , bevestigt en verdiept dat, zowel vanuit zijn eigen beleven als vanuit zijn voorgaan.

Maar hij verwijst ook naar wat in de gemeenschap nog niet leeft. Hij roept op. Hij is **confrontatiefiguur**. Hij staat geworteld in het woord van God, opdat dit woord ook in zijn gemeenschap zou gebeuren. En hij staat eveneens geworteld in een bredere gemeenschap (het bisdom, de wereldkerk), opdat het kerkzijn in zijn eigen gemeenschap geen eiland zou worden. Hij is verzamelaar en confrontatiefiguur. Dat plaatst hem in een bestendig, soms zwaar maar levengvend spanningsveld.

Enerzijds is hij helemaal van de gemeenschap. Hij is mens-van-gemeenschap. Hij deelt het leven met zijn mensen. Hij houdt van ze en kiest voor hen. En hij wordt door zijn mensen tot priester gemaakt. Aan de andere kant is hij verwijzer naar een diepere en bredere dimensie. Hij plaatst zijn leven en dat van zijn gemeenschap onder de kritiek van het evangelie. Hij legt de band met de bijbelse traditie waaruit wij gegroeid zijn, en met het groter geheel van de

wereldkerk. Dat betekent dat hij bij momenten ook alleen staat en tegenover zijn gemeenschap. Hij staat in een spanningsveld dat niet altijd even makkelijk is, maar altijd levengedend : je gemeenschap accepteren en liefhebben zoals ze is, het zoeken van mensen respecteren en geduld opbrengen voor het groeien in geloof en inzet, - en weten dat je er nog niet bent, dat er nog een hele weg af te leggen is, zowel in de breedte als in de diepte. Het geworteld staan in God, en in de bredere gemeenschap is hierbij onontbeerlijk.

3. Persoonlijk charisma en bevestiging door de gemeenschap

Dat iemand binnen een gemeenschap tot symboolfiguur wordt, heeft te maken met zijn persoonlijk charisma enerzijds, en met een zekere bevestiging door de gemeenschap anderzijds. Met persoonlijk charisma (in Vandale : "de gave om anderen te bezielen") bedoel ik niet de talenten die wij als priester al of niet hebben, maar datgene wat van de priester als mens uitgaat, wat hij uitstraalt, en waarom hij iets betekent voor anderen. Veelal wordt dit verwoord in zinnen als : aan die mens heb je iets, je kunt je aan hem optrekken, "er gaat een kracht van hem uit"...Charisma heeft te maken met de originaliteit waarop je de waarden eigen aan ons kerk-zijn in je eigen leven integreert en gestalte geeft. Voor de priester zal zijn charisma vooral liggen op het vlak van zijn gegrepen zijn door Jezus Christus en van de manier waarop dit in zijn leven tot uiting komt.

De andere pool is de bevestiging door de gemeenschap. Binnen de gemeenschap wordt erkend dat je iets te betekenen hebt en word je gevraagd om op een of andere manier voor te gaan. Dit gebeurt bij monde van de bisschop, "na raadpleging van het gelovige volk". Je wordt (toe-)gewijd aan God om sacrament, symbool te zijn, en gegeven aan de gemeenschap. Jij krijgt een rol toebedeeld die je in een welbepaalde gemeenschap mag spelen.

Charisma en bevestiging door de gemeenschap horen bij elkaar. Het ene vraagt om het andere en kan ook niet zonder het andere. In het ene geval beleef je anders je charisma zonder band met de gemeenschap, in het andere geval speel je een rol waar je met je leven niet achter staat.

4. Naar concrete beleving : Driemaal geworteld staan

Symbool zijn betekent : twee werkelijkheden samenbrengen. Er is de plaatselijke gemeenschap en tevens de bredere kerkgemeenschap. Er is de menselijke en tevens de goddelijke werkelijkheid. Er is de christelijke beleving zoals ze zich aandient in deze concrete gemeenschap en in deze tijd, en er is de bijbelse traditie waarin wij staan. Er is mijn eigen geloofservaring en de ervaring van mijn gemeenschap. Wij zijn verzamelaars, en wij zijn het niet voor onszelf maar voor onze gemeenschap. Dat betekent dat wij in een spanningsveld staan. Hoe maken wij dat waar? Het is belangrijk om geworteld te staan op drie vlakken : in onze gemeenschap, in de God van Jezus Christus, en in de bredere kerkgemeenschap. Deze drie wortels mogen niet los gezien worden van elkaar. Zij hebben elkaar nodig en vullen elkaar aan. Zij zijn als de drie zijden van een driehoek : als een zijde ontbreekt, is er ook geen driehoek meer.

Geworteld in gemeenschap

Incarnatie

Het is niet goed dat de priester alleen is. Dat is zijn bestemming niet. Het is geroepen om mens van gemeenschap te zijn: om gemeenschap te stichten en te dragen, en om door die

gemeenschap ook gedragen te worden. Hij verzamelt mensen rond zich en hij mag thuis komen waar mensen samen komen. Een christelijke gemeenschap vormt zich rond de priester. En op velerlei wijzen : de kleine kring van het team en de naaste medewerkers, een gebeds-, gezins- of basisgroep, de grotere groep van kerkbetrokken mensen....

Als priester zijn wij aan een gemeenschap gegeven. Dat betekent incarnatie in het leven van de mensen: mensen kennen; weten en voelen wat er leeft, meeleven met al wat in de gemeenschap gebeurt. Dat betekent ook: van die mensen houden, zoals ze zijn en zoals ze maar zijn. Wij zijn mens van gemeenschap en wij maken met ons leven de roeping van elke christen om ook gemeenschapsmens te zijn, duidelijk.

Vooreen celibatair priester heeft dat iets totaal. Geïncarneerd zijn in een gemeenschap betekent dat ik mij met die gemeenschap verbind, met alles wat ik ben en wat mijn leven bepaalt. Ik ben er mee getrouwd. Ik ervaar mijn priester-zijn niet als een job, maar als een manier van zijn. En als het waar is dat ik de warmte van een gezin moet missen, ik krijg er toch een grote familie voor in de plaats, waar ik thuis mag komen, waar ik broer mag zijn van mensen.

Als voorganger

Maar binnen die gemeenschap hebben wij een eigen plaats : voorganger te zijn, zowel in liturgie en gebed als in het concrete leven. Voorganger zijn op de weg van Jezus Christus, die de gemeenschap geroepen is te gaan. Het is mijn roeping om met mijn leven te beleven wat de bestemming is van heel de gemeenschap.

Als priester zijn wij de eerste om de weg van de bekering te gaan, want daartoe is onze gemeenschap geroepen. Niet alleen in de viering van de eucharistie, maar daar waar eucharistie moet geleefd worden.

Als priester zijn wij de eerste om onder Gods Woord te gaan staan, het te beluisteren en het in ons op te nemen..., opdat in onze gemeenschap de vaardigheid mag groeien om Gods Woord ook te horen waar eucharistie moet geleefd worden.

Als priester zijn wij de eerste om brood en wijn in onze handen te nemen, en daarin heel ons leven, ons gegeven zijn, samen te ballen, en te zeggen : zo wil ik zijn; en tegelijk is dit een zaak van heel de gemeenschap : de engagementen, het gegeven zijn van onze mensen mogen wij aanbieden, en zeggen wat brood en wijn te betekenen hebben. Opdat het ook mag gebeuren waar de eucharistie moet geleefd worden.

Als priester zijn wij de eerste om Jezus' woorden over de gave van zijn en ons leven, in de mond te nemen, en te zeggen zoals Hij : dat ben Ik, mezelf aan u gegeven. – om in de gave van onszelf belichaming van Christus te worden. We stellen Hem present, wij en onze gemeenschap, ook daar waar de eucharistie moet geleefd worden.

Als priester zijn wij de eerste om ons te verbinden met Jezus Christus, om Hem in ons leven binnen te laten, om Hem te worden. En om zo duidelijk te maken wat de bestemming is van onze gemeenschap : belichaming zijn van de Verrezenen.

Onze plaats is voorganger te zijn, zowel in waar het leven geleefd als waar het gevierd wordt. Dit betekent geenszins dat wij de "betere" christen zijn. Wij zijn ook maar mensen, die met vallen en opstaan proberen het evangelie te leven. Maar het betekent wel dat wij voortdurend leven met met appél van een gemeenschap in de nek. De kwaliteit van dit appél bepaalt mee onze groei als priester. Wij worden door onze gemeenschap ook tot priester gemaakt, opgeroepen en gedragen.

Met veel schroom probeer ik in dit verband ook iets te zeggen over de priester die oud en ziek geworden is, en vaak weinig of geen gemeenschap meer ervaart. Worden zij nog door een gemeenschap gedragen? Wellicht betalen zij vaak de tol van een tijdsgeest, waarin mensen

enkel maar iets betekenen in zover zij ook iets presteren....Het zou goed zijn om deze priesters aan het woord te laten. In elk geval wijst het op onze verantwoordelijkheid als gemeenschap en als priestergroep om mee te zorgen dat deze priesters mensen van gemeenschap kunnen blijven.

Hoe beleven wij dit geworteld staan in de gemeenschap? Ons geïncarneerd zijn en ons voorganger zijn? Om te groeien tot een spiritualiteit van ons priester zijn is het nodig om hierrond samen in dialoog te treden.

Geworteld in de God van Jezus Christus

De tweede wortel is de basis van alles. Want met die God is ons verhaal begonnen. Ooit zijn wij door Hem geraakt, zo diep dat ons leven een beslissende wending kreeg. Uiteindelijk hebben wij niet gekozen voor een job... Wij werden gekozen. We zijn met Hem op weg gegaan, vaak een weg van zoeken en twijfelen, maar ook van veel vreugde. Vooral dat. Onze geschiedenis is op een heel eigen wijze een roepingsgeschiedenis, die nog steeds verder gaat. Wij zijn geraakt door God. En ook op een totale manier. Hij is onze diepste levensbron, die heel ons bestaan kan vervullen. Ook daarvan is ons celibaat een teken. En een opdracht : je moet het de moeite waard maken. Nog elke dag mogen wij ons door Hem laten raken. Ik noem dat mijn "klokhuismomenten", waar ik de tijd neem om doorheen gebed, meditatie en eucharistie bij de Bron, het klokhuis van mijn leven te komen. Of liever : om God in mijn leven binnen te laten, mij te laten aanspreken door Hem die heet "Ik ben er voor u", en die mij roept om zijn Naam ook te doen. Ook hierin zijn wij voorganger van onze gemeenschap. In de dagelijkse praktijk ligt dit echter niet steeds eenvoudig. De vraag naar biddende priesters klinkt zeker niet luid vanuit onze gemeenschappen. Voor vele gelovigen is "omgaan met God" iets vreemds geworden. Komt daarbij dat wij ook geen kloosterlingen zijn die zich kunnen laten dragen door een biddende gemeenschap en een vaste structuur van ingebouwde gebedsmomenten. Onze agenda wordt bepaald door de mensen en door het vele werk dat wacht. Gezegende momenten waarop wij samen kunnen bidden, zijn eerder schaars. Het is zoeken en proberen, vaak alleen.

Het zou boeiend zijn indien wij er in zouden slagen de dialoog aan te gaan met elkaar, waarbij wij onze roepingsgeschiedenis weer bewust worden, waarbij wij mogen vertellen hoe wij proberen te bidden, wat eucharistie voor ons betekent, hoe wij leven vanuit het geraakt zijn door God.

Geworteld in de bredere kerkgemeenschap

Wij zijn priester in een bisdom, en gegeven aan een lokale gemeenschap. Binnen die gemeenschap zijn wij symbool van wat kerk-zijn is. En dat is meer dan wat er in één plaatselijke gemeenschap leeft. Voortdurend is het een opdracht om de gemeenschap open te trekken en te plaatsen in dat groter geheel van het bisdom, de wereldkerk, én van de bijbelse traditie. Een opdracht die niet goed in de markt ligt in een tijd waarin vele mensen en groepen zich terugplooiën op zichzelf, in de eigen veilige en herkenbare wereld. Het beleven van deze brugfunctie is daarom des te belangrijker.

Voorwaarde is dat we van de kerk houden. Dat we ze graag zien. Dat is nog iets anders dan bewonderen, geen kwaad kunnen horen, met alles akkoord gaan. Dat is ons verbonden weten met wat wereldwijd in en aan de kerk gebeurt. Dat kan lijden zijn onder bepaalde uitspraken en praktijken, en onder de kritiek die van binnen of van buiten op de kerk gegeven wordt. Alleen als we van de kerk houden, hebben we recht van spreken, mogen we zelfs kritiek geven, en zullen we erin slagen om onze gemeenschap haar plaats te geven in dat groter

geheel.

Wij zijn priester van het bisdom. Dat betekent : wij zijn medeverantwoordelijk om het kerkgebeuren in onze regio gestalte te geven. Onze opdracht reikt verder dan onze parochie. Het is ook : betrokken zijn, meeleven, mee in dialoog treden over de pastorale zorgen die elders leven.

Heel bijzonder zal ons mee-verantwoordelijk zijn zich uitdrukken in de collegialiteit t.o.v. de bisschop en de collega's-priesters. Wij zijn elkaars supporters : de eersten die elkaar dragen en bemoedigen, die elkaar vinden om pastorale zorgen en vreugden te delen. Daarbij is het niet belangrijk dat de een beter kan dan de ander, wel hoe de Heer in elk van ons werkzaam is.

Twee bijzondere aandachtspunten lijken mij belangrijk : de aandacht voor de jonge priesters, - zij die hun weg aan het zoeken zijn in het pastorale werk. Zij verdienen kansen te krijgen om thuis te komen in een gemeenschap, en in de priestergroep, om hun talenten te ontwikkelen, en hun weg te vinden. Ten tweede dient onze aandacht speciaal te gaan naar de priesters die ziek en bejaard zijn, en daarom in de rand van het kerkgebeuren geraken.

Tot besluit

Het blijft mijn overtuiging dat een priesterspiritualiteit best vertrekt vanuit de verbondenheid met onze gemeenschap. Daaraan zijn wij gegeven, daarmee zijn wij verbonden (getrouwd). Onze plaats binnen deze gemeenschap - met al de pluraliteit die haar vandaag eigen is - ligt niet in de eerste plaats op vlak van macht en eindverantwoordelijkheid, van pastoraal monopolie of specifieke taken. Het is goed dat al die dingen zoveel mogelijk door allen meegedragen worden. Onze eigen opdracht is om binnen deze gemeenschap symboolfiguur te zijn, verzamelaar van mensen, vooral waar mensen bij de kern van hun gelovig leven willen komen, aanreiker van woorden en symbolen die het leven in Jezus' stroming plaatsen en herkenbaar maken.

Tegelijk zijn wij confrontatiefiguur, want wij trekken de gemeenschap open in de diepte en de breedte. Wij plaatsen haar telkens weer in de bijbelse traditie van de kerk en in de bredere kerkgemeenschap.

Onze symboolfunctie heeft te maken met het beleven van ons persoonlijk charisma, ons geworteld staan in Jezus Christus en de manier waarop wij dat uitstralen naar anderen, en tevens met het beleven van de bevestiging door de gemeenschap, zoals die in onze wijding en benoeming door de bisschop aan ons is toevertrouwd.

Priester "ben" je niet. Je moet het elke dag opnieuw worden. Elke dag opnieuw is daar het appél van onze gemeenschap, van de mensen die ons dragen, en van een God die ons niet loslaat. En de tijd is ons gegund om te groeien naar Hem en naar mensen toe. En om daar meer en meer onze vreugde te vinden.

Carlos Desoete

Priesterraad 14 maart 2001